

Den 15. juni 2023

Faktaark om tørkeplan: Iværksættelse af konkrete initiativer her og nu

Overblik over indsatser

Af nedenstående tabel 1 fremgår et overblik over indsatser, der iværksættes. De enkelte indsatser er yderligere beskrevet under tabellen.

Tabel 1

Overblik over potentielle tørkeinitiativer, der kan iværksættes umiddelbart

Initiativ
Initiativ vedr. grundbetaling: Grundbetaling fastholdes for ikke-produktive elementer og arealer, der har været anvendt til produktion i tilskudsåret og for arealer, der er tilsået, men hvor plantedækket ikke er kommet frem.
Initiativ vedr. GLM8: Anmeldte GLM8-elementer ud over minimumskravet på fire pct., må anvendes til produktion.
Initiativ vedr. GLM8 og bioordning biodiversitet og bæredygtighed: Landmanden kan påberåbe sig force majeure ved manglende fremspiring af tilsåede arealer med blomsterbrak, bestøverbrak og markbræmmer med blomster.
Initiativ vedr. GLM8: Landmanden kan påberåbe sig force majeure ift. afgræsning og slæt på brakarealer, såfremt dette er en nødvendighed i forhold til at producere mere grovfoder på bedriften.
Initiativ vedr. pleje af græs- og naturarealer: Mulighed for at skifte kontrolform fra "Fast græsningstryk" til "Synligt afgræsset".
Initiativ vedr. pleje af græs- og naturarealer: Dispensation fra forbud mod at tilskuds fodre på arealet.
Initiativ vedr. pleje af græs- og naturarealer: Dispensation til at hjemtage græsningsdyrene fra arealer med "Fast græsningstryk" før 31. august.
Initiativ vedr. pleje af græs- og naturarealer: Mulighed for at påberåbe force majeure i forhold til at tage slæt inden ophør af forbudsperioden for slåning den 21. juni.

Anm.: * Kommissionen skal notificeres

Initiativ vedr. grundbetaling: Grundbetaling fastholdes for ikke-produktive elementer og -arealer, der har været anvendt til produktion i tilskudsåret og for arealer, der er tilsået, men hvor plantedækket ikke er kommet frem

Landbrugsstyrelsen informerer om, at landbrugerne kan bruge brakarealer, markbræmmer og småbiotoper, der ikke er anmeldt under GLM 8, uden at dette påvirker tilskud under grundbetalingen.

Initiativ vedr. GLM 8: Anmeldte GLM 8-elementer ud over minimumskravet på fire pct. må anvendes til produktion

Nogle landbrugere har anmeldt ikke-produktive elementer og arealer på bedriftens omdriftsareal, der rækker ud over minimumskravet på fire pct. til opfyldelse af GLM8-kravet. Overanmeldelsen svarer til ca. 22.000 ha. Landbrugsstyrelsen informerer landbrugerne om, at græsning eller slæt fra overskydende GLM 8-arealer (mere end fire pct.) er en ubetydelig overtrædelse, og landbrugeren derfor ikke trækkes i støtte. Dette er relevant for landbrugere med mere end fire pct. ikke-produktive elementer.

Initiativ vedr. GLM8 og bio-ordning Biodiversitet & Bæredygtighed: Landmanden kan påberåbe sig force majeure ved manglende fremspiring af tilsåede arealer med blomsterbrak, bestøverbrak og markbræmmer med blomster

Landbrugsstyrelsen informerer landbrugerne om, at de kan påberåbe sig force majeure ved manglende fremspiring ved blomster-, bestøverbrak og markbræmmer med blomster. Konkret kan landbrugeren ved konditionalitetskontrol påberåbe sig force majeure under kontrollen. Landbrugsstyrelsens afgørelse vil hvile på en individuel vurdering, hvor der vil blive lagt vægt på, om landbrugeren reelt har været forhindret i at opfylde sin forpligtelse som følge af tørken. Vurderingen sker på bedriftsniveau. Individuelle forhold som dyrehold og vandingstilladelser m.m. vil derfor kunne have betydning for vurderingen.

Initiativ vedr. GLM 8: Landmanden kan påberåbe sig force majeure ift. afgræsning og slæt på brakarealer, såfremt dette er en nødvendighed i forhold til at producere mere grovfoder på bedriften

Der må med reglerne i dag ikke være produktion, herunder slæt og afgræsning på de ikke-produktive arealer under GLM 8. Landbrugsstyrelsen informerer landbrugerne om, under hvilke kriterier og forudsætninger landbrugerne kan påberåbe sig force majeure. Landbrugerne har således ved at påberåbe sig force majeure mulighed for at afgræsse eller tage slæt på de pågældende arealer, såfremt dette er nødvendigt ift. at sikre foderproduktion på bedriften.

I tillæg til ovenstående søges det endvidere afklaret, hvorvidt landbrugeren også kan påberåbe sig force majeure på arealer under bio-ordningen *biodiversitet og bæredygtighed*, der virker i forlængelse af GLM8-kravet. Det kræver dog afklaring med EU-Kommissionen, førend dette bliver muligt. Såfremt det godkendes af Kommissionen, at brakarealer under bioordningen *biodiversitet og bæredygtighed* kan anvendes til slæt og afgræsning, vil Landbrugsstyrelsen informere herom.

I vurderingen af landbrugerens påberåbelse af force majeure vil der for både GLM8-arealer og arealer under bio-ordningen *biodiversitet og bæredygtighed* blive lagt vægt på, hvorvidt landbrugeren reelt har været forhindret i at opfylde sin forpligtelse som følge af tørken. Vurderingen sker på bedriftsniveau. Individuelle forhold som dyrehold og vandingstilladelser m.m. vil derfor kunne have betydning for vurderingen.

Initiativ vedr. pleje af græs- og naturarealer: Mulighed for at skifte kontrolform fra "Fast græsningstryk" til "Synligt afgræsset"

På den femårige tilsagnsordning, *pleje af græs- og naturarealer* (PLG) er der krav om græsning. Ved kontrolmetoden "fast græsningstryk" er der derudover krav om, at minimum 0,3 storkreaturer pr. hektar skal være lokaliseret på tilsagnsarealet i perioden 1. juni – 31. august. Grundet faldende foderværdi på arealet kan det være en udfordring at leve op til dette krav. PLG-Ordningen giver imidlertid også mulighed for at vælge kontrolmetoden "synligt afgræsset". Denne kontrolmetode stiller ikke på samme måde krav om at have dyr på arealet i en samlet periode, men blot krav om at arealet skal være synligt afgræsset d. 15. september. Der kan allerede under de gældende regler gives dispensation til at overgå fra den ene kontrolmetode til den anden, men med initiativet informeres landbrugerne aktivt om muligheden herfor.

Initiativ vedr. pleje af græs- og naturarealer: Dispensation fra forbud mod at tilskuds fodre på arealet

Det er i udgangspunktet forbudt at tilskuds fodre på arealer under den femårige tilsagnsordning, *pleje af græs- og naturarealer*. I tilfælde af tørke kan en landbruger dog stå i en situation, hvor der ikke er foderværdi nok i vegetationen på naturarealet. Med initiativet udsender Landbrugsstyrelsen en nyhed om, at der fra styrelsens side gives en generel dispensation til at tilskuds fodre på arealerne. Det er dog vigtigt at bemærke, at mange arealer er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. For disse arealer vil det fortsat være op til kommunerne at udstede dispensation til tilskuds fodring.

Initiativ vedr. pleje af græs- og naturarealer: Dispensation til at hjemtage græsningsdyrene fra arealer med "Fast græsningstryk" før 31. august

I en situation med tørke kan det være en udfordring at leve op til kravene for "fast græsningstryk". Med initiativet vil det for de, der ønsker at fastholde græsningsmetoden "fast græsningstryk", blive muligt at fjerne dyrene fra arealerne dog med den konsekvens, at tilskuddet som udgangspunkt bortfalder i det givne år.

Initiativ vedr. pleje af græs- og naturarealer: Landbrugere kan påberåbe sig force majeure i forhold til at tage slæt inden ophør af forbudsperioden for slåning den 21. juni

På den femårige tilsagnsordning, *pleje af græs- og naturarealer* er der krav om at foretage enten afgræsning eller slæt. For de bedrifter, der har valgt at benytte slæt som plejeform, åbnes der op for, at der kan foretages slæt før d. 21. juni, inden foderværdien falder væsentligt. Landbrugeren skal påberåbe sig force majeure i lyset af tørken. Det bemærkes, at dette kan resultere i en mindre støttenedsættelse. Landbrugsstyrelsen vil informere om, hvordan landbrugeren påberåber sig force majeure i en faglig nyhed.